

ISTORIJOS ŠALTINIŲ TYRIMAI

5

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

VILNIAUS UNIVERSITETAS

ISTORIJOS ŠALTINIŲ TYRIMAI

Sudarė

Artūras Dubonis

5

LII
LIETUVOS
ISTORIJOS INSTITUTAS

VILNIUS 2014

Knygos leidybą finansavo

LIETUVOS MOKSLO TARYBA
NACIONALINĖ LITUANISTIKOS PLĖTROS 2009–2015 METŲ PROGRAMA
(Projekto finansavimo sutartis Nr. LIT-8-22)

Redaktorių kolegija:

Darius Antanavičius
(*Lietuvos istorijos institutas*)

Darius Baronas
(*Lietuvos istorijos institutas*)

Zenonas Butkus
(*Vilniaus universitetas*)

Artūras Dubonis (pirmininkas)
(*Lietuvos istorijos institutas*)

Mathias Niendorf
(*Kylio universitetas*)

Rimvydas Petrauskas
(*Vilniaus universitetas*)

Irena Valikonytė
(*Vilniaus universitetas*)

Visi leidinio straipsniai recenzuoti dviejų mokslininkų

TURINYS

Artūras Dubonis

Pratarmė	9
----------------	---

Straipsniai

Tomas Čelkis

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Vokiečių ordino sienų samprata ir delimitaciniai procesai XIII–XVI a.	11
---	----

Conception of the Frontier between The Grand Duchy of Lithuania and The Teutonic Order and Delimitation Processes in The 13th–16th Centuries.

<i>Summary</i>	40
----------------------	----

Mindaugas Klovas

Privataus dokumento juridinė galia XV–XVI a. pradžioje	43
--	----

Legal Power of a Private Document in The 15th–Early 16th Century. *Summary* ...

Arvydas Maciulevičius

Kodėl 1495 m. iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės buvo išvaryti žydai? Apie žydų išvaymo sąsajas su judaizavimo judėjimu	57
--	----

Why in 1495 Jews were Driven Away from The Grand Duchy of Lithuania?
On The Links of The Eviction of Jews to The Movement of

Judaizing Heresy. <i>Summary</i>	81
--	----

Jonas Drungilas

Pinklės atvykusiai lenkų bajorijai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teisėje 1447–1588 m.: juridinių suvaržymų ištakos, raida ir funkcionavimas	85
--	----

Traps for The Incoming Polish Nobility in The Law of The Grand Duchy of Lithuania in 1447–1588: Origins, Development and Functioning of Legal

Restrictions. <i>Summary</i>	106
------------------------------------	-----

Darius Antanavičius

- Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės asesorių ir reliacijos teismų nutarimų vykdymas Kauno miesto taryboje XVI a. pabaigoje 107
- Pursuance of Assessors' and Relatio Courts' Rulings in Kaunas City Council in The Late 16th Century. *Summary* 145

Inga Ilarienė

- 1388 m.–XVI a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vyskupijų viešieji notarai 147
- The Corps of Notaries Public in The Grand Duchy of Lithuania in 1388–16th Century. *Summary* 163

Martynas Jakulis

- Vilniaus katedros kapitulos pajamos XVI a. antroje pusėje–XVIII a. pajamų-išlaidų registru duomenimis 171
- Income of Vilnius Cathedral Chapter in The 16th – Late 18th Century Based on The Data of Income-Expenditure Registers. *Summary* 191

Gražina Sviderskytė

- Kodėl JAV netyrė „Lituanicos“ katastrofos? Teisiniai ir politiniai aspektai „Darius & Girch“ byloje 195
- Why the United States of America did not Investigate The Crash of „Lituanica“? Legal and Political Aspects of The “Darius & Girch” File. *Summary* 212

Šaltinių publikacijos*Олег Луцкевич*

- Орденский экземпляр договора о четырехлетнем перемирии и военной помощи между Великим Княжеством Литовским и Тевтонским орденом (31 октября 1382 г.) 215
- The Order's Copy of The Treaty of Four-Year Peace and Military Assistance between The Grand Duchy of Lithuania and The Teutonic Order (31 October 1382). *Summary* 232

Laimontas Karalius

- 1554 metų Balninkų dvaro valakų matavimo registras 233
- Wallach Measurement Register of Balninkai Estate of 1554. *Summary* 265

Diskusija*Elmantas Meilus*

- 1 – 2 = –1? (Atsakymas į Aivo Ragauskio „diskusiją“) 267
- 1 – 2 = –1? (A Reply to Aivas Ragauskas’ “Debate”). *Summary* 278

Ramunė Šmigelskytė-Stukienė

- Aštuonioliktojo amžiaus šaltinių publikavimas Lietuvoje: pasiekimai ir
 problemos 279
- Publication of Sources of the 18th Century in Lithuania: Traditions and
 Challenges. *Summary* 295

Anotacijos. Recenzijos

- 1413 m. Horodlės aktai (dokumentai ir tyrinėjimai) = Akty Horodelskie z 1413 roku (Dokumenty i studia)*, sudarė / pod redakcją J. Kiaupienė ir L. Korczak; parengė / opracowali J. Kiaupienė, L. Korczak, P. Rabiej, E. Rimša ir J. Wroniszewski (serija: *Lietuvos užsienio politikos dokumentai. XIII–XVIII a.*), Vilnius, Kraków: LII leidykla, 2013. – 543 p. – (*Mindaugas Klovas*) 297

- Луцька замкова книга 1560–1561 рр.*, підготували до видання В. М. Мойсієнко, В. В. Поліщук (serija: *Пам’ятки Української мови. Серія актових документів і грамот*), Луцьк, 2013. – 733 с. – (*Darius Vilimas*) 301

- 1812 metų Lietuvos laikinosios vyriausybės komisijos posėdžių protokolai*, parengė V. Pugačiauskas, Vilnius: LII leidykla, 2012. – 358 p. – (*V. P.*) 304
- Santrumpos 307
- Apie autorius 309
- Autoriams 311
- Guide for Authors 315

SANTRUMPOS

- AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
- ALM – Акты Литовской Метрики
- ALS – Antrasis Lietuvos Statutas
- AVAK – Акты, издаваемые Виленскою археографическою комиссиею
- BLKM – Balzeko lietuvių kultūros muziejus (Čikaga)
- CD – Codex diplomaticus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae
- CDL – Codex diplomaticus Lithuaniae
- CDP – Codex diplomaticus Prussicus
- CEV – Codex epistolaris Vitoldi magni ducis Lithuaniae 1376–1430
- CEXV – Codex epistolaris saeculi decimi quinti
- GSAPK – Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz
- JAV – Jungtinės Amerikos Valstijos
- JVNA – Jungtinių Valstijų nacionalinis archyvas (The National Archives And Records Administration, Washington DC, Area Archives II at College Park, MD)
- KDKW – Codex diplomaticus ecclesiae cathedralis necnon dioeceseos Vilenensis = Kodeks dyplomatyczny katedry i diecezji wileńskiej
- LCVA – Lietuvos centrinis valstybės archyvas
- Ldk – Lietuvos didysis kunigaikštis
- LDK – Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė
- LKD – Lietuvos katalikų dvasininkai XIV–XVI a.
- LM – Lietuvos Metrika
- LMAVB RS – Lietuvos Mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, Rankraščių skyrius

LNM	–	Lietuvos nacionalinis muziejus
LNMB RS	–	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Rankraščių skyrius
LUB	–	Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch
LVIA	–	Lietuvos valstybės istorijos archyvas
LVVA	–	Latvijas Valsts Vēstures Archīvs
MOLŠ	–	Maskvos okupacijos Lietuvoje šaltiniai
PLS	–	Pirmasis Lietuvos Statutas
RIB	–	Русская историческая библиотека (РИБ)
RVSAA	–	Rusijos valstybinis senųjų aktų archyvas (РГАДА)
SD	–	Skarbiec diplomatów
TLS	–	Trečiasis Lietuvos Statutas
URM	–	Užsienio reikalų ministerija
VDKM	–	Vytauto Didžiojo karo muziejus
VUB RS	–	Vilniaus universiteto biblioteka, Rankraščių skyrius
ВКЛ	–	Великое Княжество Литовское
вкл	–	великий князь литовский
РИБ	–	Русская историческая библиотека (РИБ)
РГАДА	–	Российский государственный архив древних актов

APIE AUTORIUS

Antanavičius, Darius – dr., vyresn. mokslo darbuotojas, Lietuvos istorijos institutas
adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. d.antanavicius@gmail.com

Čelkis, Tomas – dr., lektorius, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
adr. Universiteto 7, LT-01513 Vilnius, Lietuva
el. p. pastas.tc@gmail.com

Drungilas, Jonas – specialistas archeografas, Lietuvos istorijos institutas
adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. jons.drungilas@gmail.com

Ilarienė, Inga – specialistė archeografė, Lietuvos istorijos institutas
adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. ilinga@gmail.com

Jakulis, Martynas – doktorantas, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
adr. Universiteto 7, LT-01513 Vilnius, Lietuva
el. p. martynas.jakulis@gmail.com

Karalius, Laimontas – specialistas archeografas, Lietuvos istorijos institutas
adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. karalius@istorija.lt

Klovas, Mindaugas – doktorantas, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
adr. Universiteto 7, LT-01513 Vilnius, Lietuva
el. p. mindaugas@sifumokykla.lt

Lickevič, Oleg – doktorantas, Tarptautinė PhD programa Baltarusijoje
E-mail: litz@rambler.ru

Maciulevičius, Arvydas – doktorantas, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
adr: Universiteto 7, LT-01513 Vilnius, Lietuva
el. p. arvydas.maciulevicius7@gmail.com

Meilus, Elmantas – dr., vyresn. mokslo darbuotojas, Lietuvos istorijos institutas
adr: Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. meilus@istorija.lt

Sviderskytė, Gražina – doktorantė, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
adr: Universiteto g. 7, LT-01122 Vilnius
el. p. sviderskyte.g@gmail.com

Šmigelskytė-Stukienė, Ramunė – dr., vyresn. mokslo darbuotoja, Lietuvos istorijos institutas
adr: Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. rstukiene@mail.lt